

Womhaj Bóh!

Cizblo 45.

11. nov.

Letnik 4.

1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždu sobotu w Šsmolerjez knižiczišcezetni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 mp.

25. njedzela po kwj. Trojizy.

Mat. 24, 15—28: „Budže-li tehdom šchtó t wam rjeknyč: Glaj, tu je Khrystuř, abo tam: dha jo njedyrbicze wěricž.“

To je snamjo pořlednjeho čařa: njewěstocž wo sbožu a wumóženju. Tón prawy sbóžnik a wumóžnik je dawno pschischoł, ale šwět njeha jeho pschipořnacž. Jesuř Khrystuř je wěrnny a jenicžki Knjes, kiž je sbože a měr sa wschitke čařy. W pořlednim čařu pať budže šwět sa nowym sbóžnikom pytač. Glaj, wón pokaže na šwoju mudroscž a praji: To je naš Khrystuř. Dale mudroscž se šwojimi wunamatanjemi a wědomoscžemi wořboži čłowjestwo. Trořcht pokaže na semite lóřchtu a praji: To je naš Khrystuř. Šchtó wě, hacž budže hinasche žiwjenje hacž to, dajče nam jěscž a picž, pschetož jutije šmy morwi. Čžescžowarjo pať tyhle falschnyč bohow sawaleja šo do hrěcha a haniby šwěta, do žehliwnyč rěkow lóřchta, a škaža šo w nich. Albo šwět pokaže na mamon a praji: To je naš Khrystuř. Šchtóž ma pjenjesh a kubło, tón je čžescženy, tón móže šebi wjěšela a derjehicze kupicž, tón móže drohotu a šmilnocž čžinicž; duž čžemy sa šlotom honicž, to je našlěpsche. A šašlepjени čłowjetojo pořthaja na tole bludne přědowanje, dadža šo wotwobrocžicž wot wěrneho Khrystuřa a šluža falschnym mozam tuteho čařa. Tak je pschischoł, šo tež bjes nami daloto a šchěroto lěpje njeje dnžli w Šraelu, a šo mataj tež w našchich zyrkwjach šwětny duch a njewěra šwój štol kaž w templu w Jerusaleme. Šchtóž do našeho čařa hlada a špyta šwěru jeho snamjenja, tón by mēnił, šo budže tu bórřy

kónž. Šichetož šabludjenje je wulke a wotpad štraschny; bojosč wóžny dnžři ludny štajnje pod brónju a šběžł, hacž runje njewudyri do šjawneho gwalta, hiba šo w duchach. Njekschescžijanske, haj Khrystuřej pschecžiwne je woblicžo nētcžisheho čařa. Čžert njetrjeba šo do jandžela šwěta pschemēnicž; čžim hōřichi wón je, čžim lubřchi je wón sa wjele šwojich dnžčzi. Wón móže jako ružazy law psches šwět řhodžicž, runje psches to dobydže wón wulke čžriōdy a pōžrje je. Še pschezo hrěch na šemi byl, ale tak žalōžny, kaž šo nētk šda, njebē hiřčcze ženje. Tež přjedy šu hlupi rjekli: Njese žadny Bōh. Ale to bēchu jenož nēkōři, dnžka šu milijony, kiž pschecžiwno temu Knjesej a jeho šłowu wojuja. Šdžeha je hiřčcze wumóženje? Njewēm žaneho hinasheho sboža, hacž šo bychmy šwoje wukhowanje pytali w horach, i kotrychž našcha pomoz pschindže a šo bychmy wo parschōřku pomoz našeho Knjesa prošyli. Čžłowřka mōž je pschēřlaba, šo by wojowala a dobyla. Duž dyrbi Bōh tōu Knjes šam na bitwiřčcžo štipicž a šwojich njepschecželow řudžicž, šwoje dnžčzi pať wumōž. Wly pať dyrbimy šo šmutřtownje psched šlym šwětom a jeho sawjedženjom wobarnowacž, šwěru wo šwjateho Ducha prošycž a w wopokasanju ducha a pomozny wotpadnjēnemu narodei luboscž napschecžiwno pschijnjescž. Wly njēřmēmny šo bojecž a nadžiju špuschčicž, hdnž šu ludowe čžriōdy sawutlene a rošprōřchene jako wowzy, kiž žaneho pařtyrja nimaja, ale šmilnocž a nadžiju mēčž. Žuē šu tola wulke, tež w šlym čařu. A Jesuř wē šwoju šchtundu, hdy pschindu pořlednje žuē. Kaž blyřł čžze wón jumu pschincž, žyle nahle, žyle šřhradžu a potom w pořnej wschehomozny

a krašnosći. Mŕj jow na semi nihdy to sŕe njepšcheměnimy. Duž dyrbi napošledku tón Knjes pšhincz a pomhačz a saplaczicž. Dajče ŕo nam jenož jeho džeržecž a ŕo wot nitoho sawjescž, w njepotoju teho čaža stroschtuje na kónz hladacž a na dospołne wumóženje čaŕacž. Tón Knjes pšhincž mēšče. Mŕj jemu pšhwołamy: Haj, pšhincž, Knježe Jesu! A wón nam pšhwołoa: Sa pšhincdu bóršy. Samjeń.

Sara Martinez.

Pšchetozil 3. i Sr.

(Stónčenje.)

Wot 17. haprjeje ŕem bē pšhes bolosnu khoroscž, kotraž bēšče i wulfej ŕlaboscju sŕednocžena, w ŕwojej ištwi džeržana. „Njeruwstawaža boloscž, nožy bjes spanja a hórke lékarstwo bē pšhes mēšazy jejny lóš.“ Ale nicjo čjerstwošcž jejneho ducha a mēr jejneje dušče molicž njemóžesche. Šhto dyrbiu wam čžitacž? ŕo jejna hladarka jedyn wječor woprašča, hdyž runje čžezžy čžerpjesche. „Džafny psalm“ wona krucže wotmolwi. „Se tebi pšchego tuton čžichi mēr spožcženy?“ ŕo pšchecželniza jeje druhi krócž woprašča. „Njeje ja tebje do čžista žanyčy čžemnyčy hodžinow? pšchetož druhdy ŕo Bohu spodoba, ŕwoje woblicžo pšchod ŕamymy ŕwojimi džecžimi pšchifrywacž.“ Š krutym sŕnfom a i radošcžiwym pohladanjom pobožna čžerpjerka wotmolwi: „D nē, moja luba, wón ženje ŕwojeho woblicža njepšchifryje; najč hrēč je, kiž ŕo kaž mŕocžel bjes naš a bjes njeho čžiščecž; wón je wšchón luboscž, wšchón ŕwětlo. „Bola njeho njeje žane wotmēnjenje ani wobrocženje teje ŕwětlošcže a čžemnošcže.“ (Šaf. 1, 6) Mŕj drohi sbóžnik je mi pšchego bliski; ja móžu ŕwēdcženje wotpožicž wo jeho nēžnej, pomhazej luboscži; w strowyčy dnjach ŕym wo tym i drugim rēčžala, hake nētto ŕym žyłu poľnosčž jeho luboscže na mni ŕama šhonika?“

Šejny sahorženy duch, jejna njepšrozniwa horliwoscž w winizy Knjesowej dželacž bē nētto woczichnył w ponižnym woczakowanju na Knjesowu wolu. „Tón Knjes jo je. Šeho ŕwjata wola ŕo stan!“ — Wona ŕo njestarašče, hačž wón jej khoroscž abo strowoscž, boloscž abo wješele, žiwjenje abo wumrjecže pōšcžele. Pšchetož nicjo dylki lute dobre njemóžesche i jejneho sbóžnikoweje ruki wuńcž. W ŕamotnej čžichoscži ŕwojeje khorostwicžki, w sbóžnym sačžuwanju mēra a luboscže ŕwoje myšle i tymile hrōncžkami wopiša:

Ša ležu tu

Šaf blisko wrotam njebjeskim;

To ŕwětlo wēcžnosčže wot tam ŕo wulwa

Mje pšchekrašnje a wobšbožo. —

Šfžyczi lét doľho bē Bože ŕłowo jejna radošcž był; i njeho bē móž čžerpała, ŕebje ŕamu pšchewincž a druhich doľhčž. A nētto, hdyž nōž čžerpjenja na džen džela pšhincž, bē jej Bože ŕłowo krašnišče hačž hdy. Šeho ŕwětlo jej čžemny ŕmjertny doľ rošwētli, do kotrehož bjes bojosče a štyška 15. oktobra 1843 jastupi. Wona sawostaji mjeno a wopišmo, na kotrež Šhryštufowa žyrkej ženje njefabudže. —

Bjes jejny rufopišami ŕo tež čželne pŕedowanje wo ŕłowach namala: „Ša wēm, jo mŕj wumožnik žiwj je.“ (Šiob 19, 25. 26.) To ŕame bēšče wot 10. junija 1843 i napišmom: „Čžitacž w jastwje njedželu wo mojej ŕmjercži, čžze-li dobročžiwny pšchecžel tutu ŕluzbu na ŕo wšacž“ Sara Martinez.

Tuto pŕedowanje bu po tym wot knjesa duchowneho Kora jatym čžitane. To ŕame wopšhija pošlednje a wōtre napominanje na tnyč, ja kotryčž bē taľ doľho žiwa była a šluttowala, ŕo i temu Knjesej wobrocžicž, pšchi kotrymž byčž ŕo nadžijesche, hdyž ŕo tute ŕłowa čžitachu. Wulki Darmorth je wopomnjecže tuteje kħudeje šchwalče i rjanym wotnom w žyrłwi ŕwj. Mikławišča čželcžik. Wone nješe napismo: „Š čželcži Božej bu tole wotno i wopomnjecžu jeho ŕwērnej šluzobnižy Sary Martinez molowane.“ Šnamjenja na tym wotnu ŕu jara pšchihodne: „Wobhnadženje wofutneho Pētra, hdyž jeho tón Knjes do jeho japoštolštwa šažo pšchiwosny a jeho wuŕwobodjenje i jastwa pšhes jandžela teho Knjesa — ŕmilny Samaritki, kaž tón sažpwarjej ŕwojeje nabožiny a ŕwojeho naroda rany wobali — wudowy w Šoppje, kaž pšchi čželku ŕwojeje njebočžicžleje pšchecželnizy Tabithy plakaju.“ (Šap. št. 9, 36.) Ale bóle trajazy hačž tuta molowana šchleńza je womnik jejneho blyšcžazeho pšchikłada.

„Šejna čžicha a podawaža dželawoscž bjes fastorcženy a wopušcženy“, pŕajesche doľhadowar jastwa, kiž bē ju doľho snak a jejne dželo wulzy wazil, „iejna wuštojna a pšchihōdna dobročžiwoscž, jejna čžicha myšl, ženje i woboznosčžam njenawrocžena, jejna luboscž ženje pšhes njedžakownoscž njewoŕlabnjena, pokasaju w nej sŕednocženje wōšebnosčžow, kotrež čžiste a dobre w najkrašnišchim wobrasu pokasaju. Šdy by wona tele ŕłowa čžitala, móžemy ŕebi kħutnosčž pšchodstajecž, i kotrež by wołala: „Miz mi, niz mi, dajče čželcž!“ Tola wērno wōstanje, pšhes hnadu Božu: Šene bē jejna luboscž, a jene jejna nadžija, jejne žiwjenje, ponižnje a se wšchej ŕwērnošcžu ŕo žyle temu Knjesej pōbdacž.“

Ščerpłiwoscž.

Šdyž nusa tebi nastawa
A horjo, boloscž pšchibjera,
Šdyž žana pomoz nihdže nej',
Tvoj kħelich napjelnjeny šel';

Šdyž čže cže čžeja podtkōcžicž,
Čži strowe myšle wutupicž,
Šso wutroba čži rošlama
A čžela trošht a nadžija.

Myšl, jedyn pšchecžel tola je
Ša tebje hlada i luboscže,
Wón i tobu ŕwērnej mēni ŕam,
Šdyž wšhitto čžela tu a tam.

Tón pšhincž, hdyž job' požadaš
A i trošhtom jeho blisko maš,
Wón štyšnosčž tebi polōži,
Wot tebje njeńdže w šrudobi.

A hdyž čži tyšnosčž wōstanje,
Kaž Boža rada druhdy čže,
Dha w prawym čžaŕu pomha čži:
Šo ščerpnje nješesč w čžiščini.

Budž jeno Bohu pōdaty
Kaž pēne džecžo pōšluchny,
Kiž na njoh' hlada w modlitwje,
Ššej nowe mozy doľhdyje.

Tón ŕwērny pšchecžel we nusu,
Maš sbóžnik, Šesom Šhryšcže, šy,
Kiž i nami džesč hačž do ŕmjercže;
Wón ŕwětlo nam, trošht, wšhitto je.

E. Š.

Doktor Luther a džeczi.

A jeho narodnemu dnju 10. novembra.

Še šaryč kniškow.

1.

Doktor Marczin Luther juntrōcž se ŕwojej džowcžicžku Šenku hrajtasche a ŕo jeje pŕašesche: „Šenka, šhto tebi Bože džecžo pšchinyše?“ Wo tym pŕaji wón: „Džecžatka maja tajte krašne myšle wo Bohu, jo je wón w njebjesach a jich Bōh a luby Bōcžez.“ Wo tym pšchinyše jemu jeho mandželka jeho ŕynka Marczinka, duž pŕaji wón: „Ša byč čžył, jo byč w létach teho dželcža wumrjel, to čžył wšhitku čželcž ja to dacž, kotruž mam a byč hišcže na ŕwēcže doľta.“

2.

Doktor Lutherowy ŕynk Marczin mēšesche pšycžka, i kotrymž hrajtasche. Šako to nan widžesche, pŕaji wón: „Tón hōłz pŕeduje Bože ŕłowo se šluttom a wo prawdže, pšchetož Bōh pŕaji: „Knječče na rybach w morju a nad wšhitkich ŕwērjatach, kiž na semi waza.“ Pšchetož pšycžel ŕebi wšhitto wot teho dželcža lubicž da.

3.

Doktor Marczin Luther žohnowasche džecžo, kotrež čžeta na rukomaj noschesche, a pŕaji: „Dži a budž pobožny! Šjenjesh tebi njefawostaju, ale bohateho Boha čžu tebi wōstajicž. Tón tebje

njewopuszczęci. Tenoż budź pobożny! Tón Knjes pomhaj tebi t temu!" Hamjen.

4.

Juntrócź praji wón: „Duba Lenka a Janke proschtaj teź sa mnje a wjele křesćijanow!”

Wěrnoscź biblije, sakitana pschecziwo jeje njepscheczalam.

Wot sozjaldemokratistjeje strony je so w nowišim czašu wjele pschecziwo wěrnosczi biblije rěčalo a pišalo. Pschi tym je so na njeknicžomne waschnje wěrnoscź swjateho pišma do njewěrnoscze wobrocžala a so wschelate słowa žyłe wopaf wuskadowale, so bychu tuczi njepscheczeli křesćijanstjeje žyrtwie a Božeho słowa wótru bron mēli. Bohu budź džaf, na to šu teź křesćijanizy mužojo stanli, kiž šu smuzicze pschecziwo sozjaldemokratistej selharnosczi wustupili a naschu lubu bibliju rjenje sakitowali. Tcju sakitowazu knižku wot duchowneho Jana Weinhofa mam w rukomaj a chzu lubym cžitarjam nascheho „Pomhaj Bóh” najwážnišce s njeje podacž w tej nadžiji, so budze to jim wjele pošylnjenje wěry a teź šylna škala w wichorach dwělowanja, kotrež bohuzel psches wjele wutrobom w naschim czašu wuja.

G.

Biblija to šu kniži.

Jako sławny spisaczel Walter Scott na swojim šmjertnym ložu ležesche, wón šwojeho pschichodneho šyna proschesche, so by jemu něšto „s tych knihow” cžitał. S kotrych knihow? — Wulki muž wotmolwi: Wone šu jenož jene kniži: „Biblija.” — Tón sławny spisaczel běšce žyłe knihownje pscheczitał, kniži wot njeho šameho pišane mažu knihownju wucziniču, a na kónzu šwojeho žiwjenja wón wobšwědči: „Wone šu jenož jene kniži.” Tcho dla maja teź po wsčem šwěcze to mjeno: „Biblija”, t. r. kniži; wone šu kniži žyłego šwěta.

Žyła biblija je přenje a najwěščišce šwědčenje wo Šhrystu.

W nowym testamencze kóždy cžitał na přenje pohladanje pošnaje: tu šo rěczi wo Jesušu Šhrystu, wón je jadro a šrijedžina žyłego noweho testameta. Ale nowy testament stajnje na stary wróczo pošasuje. Jesuš šam šo stajnje na pišmo powoła, t. r. na stary testament a praji: „Pišmo je, kiž wo mni šwědči.” Žyly stary testament wjedze na Šhrystuša.

Jesuš Šhrystuš pak je dospołne šjewjenje Bože. Wón je nam žiwe šlowo Bože. W nim šmy Boha namakali.

Dokelž nětko žane kniži njepšu, kotrež tak dokladnje a wěšce wo Šhrystušce šwědča, dokelž w tych knihach stajnje a pschezo hłóš Jesom Šhrysta a naschu wutrobu a šwědomnje šakšyšimy, teho dla my s prawom prajimy:

Biblija je Bože šlowo a my wěmy, so přjedy njebeža a semja budžetej šahinycž přjedy hačž Bože šlowo šahinje. Biblija wobšteji je wschelaticž dželow. Wone šu ludowe a šwójbne powjesce, stawišny, šaknje, přědowanja, wuczěrste kniži (Šiob), špěwarste (psalmy) a wošebje teź wulka licžba listow. Pschetož biblija njeje „wucžba” wot nělajšeho mudreho muža wumyšlena, ale se žiwjenja ša žiwjenje nastala. Tcho dla teź njeje šhromadženje starožitnosczow, s kotrehož móhl šebi jenotliwe po špodobanju won pytačž a druge šmėrom přjecž wostajicž, ale wona je kaž šchtom, hžezž korjenje, hažohy, lišče a plody šu jara wschelate a maja teź wschelatu wážnoscz, a tola wschitko šnutštownje šwišuje. Tež najmjenišce džele šu tola se šchtoma wurostke, ty dyrbišy šebi teź kóždy džel na jcho blaku wobhladačž a šebi njepmjesch wot kopjena žadacž, so dyrbjalo korjen byčž atd.

Štawišna šjewjenja Božeho w israelskim ludu, to je šchtom, s kotrehož šu wschitke jenotliwe kniži biblije wurostke.

Pobožni a wuczeni mužojo w wschitkich cžasach pilnje na tym džělaja, so bychu nam jenotliwe kniži biblije prawje šrošymlive šczinili. Šcho chžyl tež jednory ratař abo džělacžer s hebrestogričisťkej bibliju šapocžecž? Tajke pytanje wědomoscze šo teho dla božasťiwje a hordosnje šazpicž njepmė. Biblija móže šwětkoscž šnjescž a šo praweje, šprawneje wědomoscze bojecž njetrjeba. Pschi tym wschaf budze šo pschezo šašo pošasacž, so wopacžna a wumyšlena wědomoscž, s kotrežž šo njepscheczeli biblije pschezo hordža, w njewědomosczi, w šamopšchesběhnjenju a šapšepjenju žyłe nimo trjechi. „Tón, kiž w njebežach bydli, šmėje šo jim; tón Knjes hani jich” Ps. 2, 4.

Pschi wschaj džakownosczi pať ša džěto praweje wědomoscze

tola wěmy, šchož je nam biblija ša wutrobu a žiwjenje, wot wědomoscze njewotwišuje. Luther doby šebi wěru, kotraž je křesćijanstwo wobnowika, s „vulgaty”, t. j. jara hubjeneho njewědomostneho šacžanšeho pschetožka. Biblija wschaf njeje morwe cžěto, niž šamjenitny pomnik šandženoscze, ale tu rěczi dženska hišcže žiwy šbóžnik t cžłowštemu šwědomnju! Šłóš Boži psches Jesom Šhrysta móže w bibliji kóžde džěcžo a kóždy njewucženy muž s luda runje tak jašnje a derje šrošymicž, kaž najwuczenišči profesor šwěto, kaž wěšce ma kóždy cžłowjek wutrobu a šwědomnje! Tcho dla s našej wěru wot wucženyh njewotwišujemy, ale psches wutrobu a šwědomnje móže kóždy cžłowjek šam šhonicž a šapschijecž, so je biblija wěcžna, bójška, šbóžnocžinžaza wěrnoscž!

My chžemy šebi pschichodnje t temu jenotliwe kniži biblije bliže wobhladačž, wošebje tež te, pschecziwo kotrymž je šo wot njepscheczelow najwážy prajišo.

(Pofracžowanje.)

Wschelate s blisťa a s daloka.

Kaž bē widžecž, je rusťi křězor tola wot šwojeho wulkeho cžerpjenja psches šmjercž wumóženy. Šchtwórtk tydjenja w 7 hodž. je wón wumrjel. Alexander III. je šo 10. měrza 1845 jako druhi šyn křězora Alexandra II. narodžil, woženil je šo 9. novembra 1866 s danškej prinžebu Dagmaru. Na trón je wón po šmjerczi šwojeho nana 13. měrza 1881 pschischoł. Wón bē křuty a majestoscze šwojeho křězorstwa šam wěšty knjes. Napjelny s tej myšlu, so je pschewulka ludowa šwoboda se šchtoda ša lud šam, je wón po tym knježil a je šo próžował, šwoje křězorstwowe pschikšuschnosczje a prawa, kaž je wón je wobhladač, t lepšchemu šwojeho wulkotneho kraja dopjelnicž. Wumrjel je wón jako wěrjazy křesćijan pošylnjeny se šwjatym šakramentom. Wón bē žyłe poddaty do Božeje wole. Šižo na ranje 1. novembra je wón křězoržy prajil: Čžuju kónz; budž poddata; ja šym žyłe poddaty. Stary mēšchnit Jan, kotrehož žyła Rusťa cžescžuje jako jeneho najšwěrnijich duchownych, bē pola njeho. Na stole šedžo je wón wumrjel. — Nětko je mlody křězor Miklawš II. knježenje nastupil. Wón je w swojim nastupnym lišče pišaf, so chze w duchu šwojeho nana runje kaž wón mēr šdžeržecž. Tcho šlubjena njewjesta Šešenška prynžeba Alia je nětk t gričisťkej wěrje pschistupika. Bóh wē, kať cžezki je jej tónle wopor šapřewanja ewangelišceje wěry byl. Ššnano pať je wopor ša žyly wóžny kraj. Šamolwjecž dyrbja to wjele šterje cži, kiž šu ju t temu nušowali a wulke reformazistke kublo šwobody šwědomnja ša ničžo mēli. Ššo šamo wē, so je šrudoba rusťeho luda wulka. Tež wschitke druge kraje křwataja, šwoje wjazy abo mjenje wěrne šobužarowanje wuprajicž. Pschede wsčem nasch luby křězor je s žylej wutrobu žarej šwoje džělbracze wšjemil a žyła Rusťa je šjawnu wěrnoscž tuteho wopokasma s džaknym šacžucžom pschijała. Tež knježa Franzowžy wopokasuja wo pschemo šwoje wulke šrudjenje. To je jim s najmjenišca wěrčž, so šu šo jich nadžije na rusťi šwjašť jara pomjenišćike a so je teho dla jich žakoscž woprawdžita.

Křězorowy šejm šo po nowym wulaku niž 15. novembra ale 5. dezembra wotewi.

Wo generalnej šynodže ewangelišceje krajneje žyrtwie šwojim lubym cžitarjam pošdžišcho šhromadžje šwjašazy nastawł pschijnšemy.

Evangeliške Afrisťe towarštwó je na šwojej pošlednej generalnej šhromadžijnje w Barlinje wobšamtko, město ša wušwobodženyh šchłofow w Dar-as-Salaamje šakozicž. To dyrbi kolonija byčž, w kotrežž dyrbja šo wušwobodženyh šchłofam bjes šamšnyh domow tež rola a pola wudželicž. Tež lěkarjow ša nich wupóšlacž šu wobšamtkli; přeni lěkar dyrbi pschi Nyassa-jěšoru šwoje škutkowanje šapocžecž.

Ša dwazeczi nowych.

Poškuzobnik hrabje R. do města jěchasche, so by něšto ša šwojeho knjesa wobšarał. Wón cžujesche šo jako wulki muž, šwět šo jemu mały šdasche. To běšce na jcho woblicžu widžecž.

Wot šchcžezki stary muž bliže štupi. Wón běšce bošy, najšterje so bychu na šhribjecze wišaze cžrije rjenšce wostale. Wón šebi kšobuť šcžeže a ponižna křincžesche proštwó wo mały dar.

Šěchaf hišcže hordosnišcho hladašche hačž přjedy, šwarjesche.

na profcheński lud, kotryž cžlowjekei žamo na dróhy ani měra njewostaji.

„Sa hewaf na dróhy njeproschu“, thudy muž wotmolwi, „ale ja pienješka wjazy nimam a chzu žebi wo wšy něščto k jědži kupicz. Pomhaježe mi, žnano móžu wam k džakej tež junu službu wopofajacz.“

„Mi službu“, žmėješche žo tón na konju, „to chžył wjedžecz, kaf dyrbjalo žo to stacz. Wó, tón krocž chzu taf dobry bycz.“

Wón do saka pschimny a thudemu 20nowar poda: „Po tym mójecze tež waschu službu wobméricž“, žmėje stónczji. „Sa 20nowych mam pola waš dobru službu.“

Proscher pienješ wsa a žo pscheczelnje podžakowa. Žemu bė dwazeczjinowar tu thwilu jara witanj.

Wón dale k wješy džěšche. Požkuzobnik pak dale k městu jěchafche.

Na dobo, něhdže sa mjenšchinu, thudy wulke wołanje sašlyšcha. Wón žo wobroczi a by pschi žamny sastróženj sawoľaf.

Požkuzobnik a tón ležěšchtaj na semi. Rónž žo pscheczšny, sažo stany, požkuzobnik hišcže s jenej nohu w tšhmjenju (Steigebügel) wišafche.

Thudy k njemu thwatašche. Tón s boloscžu žakoščěšche a stanyčž njemóžěšche.

„Pomhaječe mojej nosy s tšhmjenja“, praschěšche, „hewaf budu žobu wlecženy.“

Thudy muž to čžinjěšche, a tón kaf džimi psches pola dom čžerjěšche.

„Bože dla, ščto je žo wam stało?“ žo thudy praschěšche.

„Sa njewém, ščto žo škoczjo na dobo spłóšči a na boš škoczji. Rón je na mje panjł a mi žyłu nohu rošbił. Džicže tola do teho hrodu, kž tam widžicže a poščelcže mi pomoz. Sa žebi myšłił njěšžym, žo mohł waschjeje pomozu potrjebacz. Běžcže jeno, běžcže, ja chzu wam do přědka něščto sa to dacž.“

Prjedy hordy muž běšche nětk ponižny. Wón chžyšche do saka pschimnyčž.

„Wostajcže“, praji thudy, „ja tež bješ teho pónđu. Hdyž ščto pomozu potrjeba, dyrby žo žemu pomhacz, to je žama kšchecžijans' a pschiškuschnoscž. Sa dwazeczji nowych macže džě hišcže k šarunanju službu pola mje dobru.“

Stary thwatašche, ščtož móžěšche. Požkuzobnik pódla boloscžow, kotrež čžerpjěšche, hišcže hluboku hańbu w wutrobje čžujěšche. Wón běšche se sažpicžom na proscherja dele hladał, a nětko běšche tón jeho jenicžka pomoz. Haj, žadny cžlowjek pscheniški njěje, žo njemohł druhemu s wužitkom bycz.

Na to žebi požkuzobnik husto pomyšłi, hdyž dyrbjěšche pschichodnje se žwojej štamanej nohu směrom ležecz. Ščto wě, hačž njeběšche žemu Wóh w njebjěšach panjčž dał, jeno žo by jeho to nawucžil.

Thudeho muža wón wjazy njewohlada, ale na njeho njěšaby. Róždy 20nowar, kotryž by do rukow wšaf, by jeho na njeho dopomnil. M. E.

Stare wěrnoscže w reče cžornych kšchecžijanow.

So cžorni kšchecžijenjo, kotsiž žu w wšchěch móžnych hrěšchnych póhanškich waschnjach a žadoscžach wotrostli, psches žwoju kšchecženiju hnydom šrafi kšchecžijenjo njěšju, žo ničto njedžywa, kotryž žlaboicže cžlowščeje wutrobny a pučž šboža k Bohu šnaje. Woni žu hišcže džěcži w měrje, žo lohko podžunu, a dyrbja na mlóku ewangelija doščž mēcž. Ale džěcžom žluschka kralestwo Bože a wono je pschišłodjenje, hdyž njewěrjazy njepšcheczěljjo mišionštwu chžedža wobtwjerdžicž, žo wobrocženi póhanjo kšchecžijans'kej wucžbje šnutšta žušy wostanu a modlitwy jeno bórbotaja. Někotre pruji s přědowanjow narodženyh přědarjow, kotsiž žu žo jako póhanjo narodžili, pscheczjowo temu wobšwědcža, kaf woni stare kšchecžijans'ke wěrnoscže w hlówe a w wutrobje noscha.

Wo žwjecženju jedny wobrocženy k žwojim pscheczělam rečěšche a praji: „Wny žmy lěšne ščtomny, kotrež žo k natwarjenju noweje žyřkweje puščějeja, kšchiwe a šwercžane, s wjele smyľkami. Nicžo pak njepomha, hdyž chžemy žo žami porjedžecz, ale hdyž my našču wutrobu se wšchěmi jeje smyľkami a hrěchami Žesubej k nohomaj položimny, chže wón naž psches žwojeho Duča taf pschecžtworicž a wudebicž, žo móža s naž stožpy w Božim tempłu bycz.“

Druhi napominašche žwojich požkuzarjow, žo bychu žo wotpadnjenja hladałi s tymi žłowami: „Hdyž nowu draštu womasafch,

móžěšch ju sažo wupšćofacz, ale wona potom wjazy taf rjana na pohladanje njěje kaf prjedy. Kaf husto žo sažo womasaf a sažo wupšćofče, žwojeje hódnoščje pošhubi. — To je wušub tyč, kž žwoju wutrobu wobtwjerdžicž njedadža — a to žo stanje psches žnabu.“

Wo žohnowanju njedžele thwalešche cžorny přědar Šora. Wón praji: „Próšdni šče wy do Božeho doma pschischli, bohacžji dyrbicže žo domoj wrócžicž. Hdyž žebi nan rybjazy grat a forb wosmje a džě ryby kójicž a wón pschińdže s poknyu forbom, kaf špokojom žu žona a džěcži? Hdyž pak s prošdnym forbom domoj pschińdže, žemu žona thribjet wobroczi a džěcži du žebi žame něščto k jědži pytačž. O hdyž my našče forby na dnju teho Rnješa w žyřkwi bohacže pjelnimny, w našchich domach mēr a wješele žyly tydženi knježitej.“

Wata běšche stawiznu wo Žacheušu žlyšchaf a ju taf nažoji: „Tež ja chžył Žesufa wohladacz, ale ja njemóžu psched čžiščecženzu. Wny žo praschecže, ščto mje taf čžiščecži? Sa wot nolwju šžawnje: wone žu moje mnohe hrěchi, kž mje wo dnjo a-w nozy čžiščecža. Šžnano, hdyž ja na ščtom wěrny a woblitwy šalěšu, žmēm jeho wohladacz kaf Žacheuš a wot njeho žohnowanje dostacz.“

„Ščto budže wobštajny?“ praschěšche žo cžorny s mjenom Čzechiel. Hdyž mlode njěšrafe kofušworjěchi s wjěšchka žo dele čžiščnu, žo ščkorpała rošrašy a mlóko plóda je šhubjene. Šrafe plódy pak móžěšch dele čžiščnyčž, bješ teho žo bychu žo wobščłodžile. Wodobnje žo kšchecžijanej džě, hdyž hišcže šrahy w wěrje njěje, tehdy móže jeho špytowanje ššajnyčž, hdyž pak je šrahy w wěrje, wobšteji w najčžěššchim nadbėhowanju.“

Šumejo šamoški wucžer rjenje wupraji: „Našče žimjenje je kaf ptaczž, kotrehož cžlowjek w ruzy džerži — wocziniłi ruku — prjecž je.“

Ščto to wucžini?

Lěkar nadeńdže pschi žwojim wuľhodže muža, kž pschi pučžu žedžěšche a špóšna na jeho draščje, žo běšche wón wobnyľer thudobneje thěžki. Lěkar štejo wosta a žo s nim do rečžow da.

„To je tola šrudna wěž, žo je muž w waschich lětach nuso- wany, šbyť žwojeho žimjenja w thudobnej thěži pschěbyčž. Kaf štary wy šče?“ praschěšche žo lěkar.

„Nimale wóššomdžěšacz.“

„Ščto šče był?“

„Murjer, mój knježe!“

„To je dobre rjemjěšłnistwo žo sežimicž, šawěščje. Nětk dowolcže mi žo praschecž: „Šče wy žyľnje piť?“

„Ně, knježe, to reka — ja pijach sa dženi tróžny moje pimo; ale ja njeběch ženje žadny wopitž, jeli žo to mēnicže.“

„Ně, to ja njemēnju, ale ja chžył rad wjedžecz, kelfo to pimo wšchědnje placzěšche?“

„Šchěščž žlěbornych jenož sa dženi.“

„Kaf doľho mējěšcže tón wudawť?“

„To s wěštosčžu prajicž njemóžu: nimale 60 lět.“

Lěkar wucžje žwoj woľomil a šapoczja licžicž bješ tym, žo štary wo wšchěškim njěšbožu, kotrež běšche jeho potrjěchiko, powjedafche. Šako běšche lěkar s licženjom hotowy, wón praji: „Waschje waschnje je waš droho pschischko. Wšchědnje šchěščž žlěbornych wucžini s danju 64519 hriwnow. Hdy byšcže měšto teho, žo šče pimo piť, pienješy sa stare dny thowaf, byšcže nětko lětnje 3200 hriwnow doľhodow mēł a wy byšcže mohł derje žiwi bycz měšto teho, žo šče nětko w thudobnej thěži žiwi.“

We mlódosčži džerž k džělu žo,

Tym štarym džěto čžěžke je;

Šsej polož něščto na štronu,

Ščtož warbujěšch pschi džěľanju!

„Pomhaj Wóh“ je wot nětka niz jenož pola knješow duchownych, ale tež we wšchěch pschecžawarňjach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacz. Na ščtwórcž lěta placzji wón 40 up., jenotliwe čžiščla žo po 4 up. pschedawaju.